

Ruotsi

Syytetyn oikeudet rikosoikeudellisissa menettelyissä - Ruotsi

Näillä sivuilla kerrotaan, mitä tapahtuu, kun rikoksesta epäilty tai syytetty henkilö joutuu oikeuteen. Vähäisistä rikkomuksista, kuten liikenne rikkomuksista, joista määrätään yleensä sakkorangaistus, kerrotaan [tietosivulla 5](#).

Tietoja rikoksen uhrin oikeuksista löytyy [täältä](#).

Lyhyt yhteenveto rikosoikeudenkäyntimenettelyistä

Rikosprosessi käsittää tavallisesti seuraavat vaiheet:

- Poliisille tehdään rikosilmoitus.
- Poliisi suorittaa esitutinnan, vakavammissa rikoksissa syyttäjän johdolla.
- Rikoksesta epäilty voi yleensä saada julkisen oikeusavustajan.
- Vakavammissa tai uusintarikoksissa syyttäjä voi pyytää tuomioistuinta määräämään epäillyn pitämisestä tutkintavankeudessa. Tällöin pidetään erikseen vangitsemisoikeudenkäyntiä.
- Syyttäjä nostaa syytteen kärjäoikeudessa (*tingsrätt*).
- Kärjäoikeudessa pidetään oikeudenkäynnin pääkäsittely, jossa tutkitaan, voidaanko vastaaja todeta syylliseksi rikokseen. Jos hänet todetaan syylliseksi, samassa käsittelyssä päätetään muun muassa seuraamuksista.
- Jos joku asianosaisista hakee muutosta tuomioon, hovioikeus (*hovrätt*) tutkii, olisiko kärjäoikeuden päätös vahvistettava vai olisiko sitä muutettava.
- Joissakin harvoissa tapauksissa myös korkein oikeus (*Högsta domstolen*) voi tutkia tuomion.
- Jos vastaaja todetaan syylliseksi, tuomio saa lainvoiman eli siitä tulee lopullinen, ja rangaistus pannaan täytäntöön.

Rikosoikeudenkäyntimenettelyjen eri vaiheet ja vastaajan oikeudet niissä on esitetty yksityiskohtaisesti tietosivuilla. Esitetyt tiedot ovat ainoastaan ohjeellisia, eivätkä ne korvaa oikeudellista neuvontaa. Epäillyn kannattaa aina pyytää asianajajalta tai muulta asiantuntijalta neuvoa, miten hänen tilanteessaan olisi toimittava.

Euroopan komission rooli

Euroopan komissiolla ei ole toimivaltaa rikosoikeudenkäyntimenettelyissä jäsenvaltioissa eikä se siksi voi auttaa valituksen tekemisessä. Näillä sivuilla on tietoa siitä, keneen voi ottaa yhteyttä ja miten tulee menetellä.

Tarvittavat tiedot löytyvät alla olevien linkkien kautta

[1](#) – Miten saan oikeudellista neuvontaa

[2](#) – Oikeuteni rikostutinnan aikana

- kuulustelu
- pidätys
- tutkintavankeus
- poliisitutinnan jatkaminen
- puolustuksen valmistautuminen oikeudenkäyntiin
- syytteesenpano.

[3](#) – Oikeuteni oikeudenkäynnin aikana

[4](#) – Oikeuteni oikeudenkäynnin päätyttyä

[5](#) – Liikenne rikkomukset

Linkkejä

[Tuomioistuimet](#)

[Valtakunnansyyttäjänvirasto](#)

[Asianajajaliitto](#)

[Rikosuhriviranomainen](#)

[Vankeinhoitolaitos](#)

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Päivitetty viimeksi: 12/11/2015

1 – Miten saan oikeudellista neuvontaa

Jos joutuu rikosoikeudenkäynnin osapuoleksi, on erittäin tärkeää saada riippumatonta oikeudellista neuvontaa. Näillä tietosivuilla kerrotaan, milloin ja missä olosuhteissa rikoksesta epäillyllä on oikeus oikeusavustajaan sekä millaista apua tämä voi antaa. Tällä yleisellä tietosivulla kerrotaan, miten oikeusavustajan löytää ja miten hän saa palkkionsa, jos asiakkaalla ei ole varaa maksaa sitä.

Oikeus oikeusavustajaan

Rikoksesta epäillylle nimetään välittömästi oikeusavustaja, jos tuomioistuin on määrännyt, että hänet pidetään tutkintavankeudessa. Jos häntä ei vangita, hän saattaa saada oikeusavustajan vasta rikosoikeudenkäynnin alkaessa. Epäillyllä on kuitenkin aina oikeus pyytää oikeusavustajaa, jos häntä epäillään rikoksesta, josta määrätään vähintään kuuden kuukauden vankeusrangaistus. Hänellä voi olla tällainen oikeus eräissä muissakin tapauksissa.

Kuinka löydän oikeusavustajan

Jos epäilty haluaa itse valita oikeusavustajansa, hänen pyyntöönsä yleensä suostutaan. Muussa tapauksessa oikeusavustajan valitsee käräjäoikeus niistä lakimiehistä, jotka hoitavat säännöllisesti julkisen oikeusavustajan tehtäviä sen omissa oikeuskäsittelyissä. Kullakin käräjäoikeudella on luettelo julkisina oikeusavustajina toimivista paikallisista lakimiehistä.

Myös Ruotsin asianajajaliiton ([Sveriges advokatsamfund](#)) verkkosivustolta löytyy asianajajia, jotka hoitavat rikosasioihin liittyviä tehtäviä.

Oikeusavustajan palkkion maksaminen

Epäillylle nimetyn julkisen oikeusavustajan palkkion maksaa valtio. Jos epäilty todetaan syylliseksi siihen rikokseen, josta häntä epäillään, hän voi taloudellisen tilanteensa mukaan joutua korvaamaan valtiolle oikeusavustajan palkkion kokonaan tai osittain. Päätöksen palkkion takaisin maksamisesta tekee tuomioistuin.

Jos epäilty haluaa käyttää oikeusavustajaa, jonka toimisto on kaukana tuomioistuimesta, hän voi joutua itse maksamaan tämän matkakulut ja korvauksen ajanmenetyksestä.

Epäilty voi valita myös yksityisen oikeusavustajan, jonka palkkion hän kuitenkin joutuu maksamaan kokonaan itse. Jos epäilty vapautetaan syytteestä, hänelle voidaan korvata yksityisen asianajajan palkkio kokonaan tai osittain.

Linkkejä

[Asianajajaliitto](#)

[Oikeusapuviranomainen](#)

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Päivitetty viimeksi: 12/11/2015

2 – Oikeuteni rikostutinnan aikana ennen oikeuskäsittelyn alkua

Tämän sivun alkukielistä versiota [sv](#) on muutettu äskettäin. Päivitystä suomennetaan parhaillaan.

Rikostutinnan aloittamisen edellytyksenä on, että poliisille tai syyttäjälle on tehty rikosilmoitus. Rikostutinnan tavoitteena on selvittää, onko tehty rikos ja jos on, kenen tai keiden voidaan epäillä syyllistyneen siihen.

Syyttäjä johtaa tutkintaa, jos kyseessä on vakavampi rikos ja epäilty on tiedossa. Muussa tapauksessa tutkintaa johtaa poliisi.

Mitkä ovat rikostutinnan vaiheet?

Kuulustelu

Aluksi kuulustellaan henkilöitä, joilla voidaan olettaa olevan tutkinnan kannalta hyödyllisiä tietoja. Heitä ovat esimerkiksi rikoksen uhri, mahdollinen rikoksesta epäilty ja todistajat. Rikoksesta epäilty voi kuulusteluissa olla joko pidätettynä tai vapaana.

Epäillyltä voidaan ottaa myös erilaisia näytteitä, jotka toimitetaan tutkittaviksi muille viranomaisille. Kuulustelut suorittaa poliisi, ja syyttäjä on niissä läsnä vain poikkeustapauksissa. Jos pidätetty ei osaa paikallista kieltä, hänelle on järjestettävä tulkki. Henkilölle, jonka on syytä epäillä syyllistyneen rikokseen, on ilmoitettava epäilystä kuulustelujen yhteydessä.

Pidätys

Jos syyttäjä katsoo, että epäilylle on riittävät perusteet, hän voi määrätä, että epäilty on pidätettävä. Epäillyn pidättäminen edellyttää lisäksi, että epäilty saattaa vapaana ollessaan haitata tutkintaa, jatkaa rikosten tekemistä tai paeta. Syyttäjän on tällöin tietyn määräajan kuluessa joko vapautettava epäilty tai pyydettävä käräjäoikeutta määräämään hänet tutkintavankeuteen.

Tutkintavankeus

Syyttäjä voi pyytää käräjäoikeutta määräämään epäillyn tutkintavankeuteen, jos häntä epäillään vakavammasta rikoksesta ja hänen vangitsemiselleen on lisäksi erityiset perusteet. Neljän päivän kuluessa epäillyn pidättämisestä on pidettävä vangitsemiskäsittely, jossa käräjäoikeus harkitsee, olisiko epäilty pidettävä tutkintavankeudessa vai vapautettava. Jos epäilty pidetään tutkintavankeudessa, vangitsemismääräystä on käsiteltävä uudelleen säännöllisin väliajoin.

Poliisitutinnan jatkaminen

Tutkintaa jatketaan riippumatta siitä, onko epäilty tutkintavankeudessa vai ei. Sen tarkoituksena on selvittää, onko epäily riittävän vahva syytteen nostamiseksi epäiltyä vastaan. Tutkinta on suoritettava mahdollisimman nopeasti etenkin silloin, kun epäilty on tutkintavankeudessa. Jos tutkinta kestää tavanomaista kauemmin, saattaa olla tarpeen pitää useita vangitsemiskäsittelyjä. Kun tutkinta on saatu valmiiksi, poliisi esittelee sen tulokset syyttäjälle sekä epäilylle ja tämän asianajajalle. Epäilyllä ja hänen asianajajallaan on oikeus pyytää, että tutkinta-aineistoon lisättäisiin kaikki heidän tärkeiksi katsomansa asiat, ennen kuin syyttäjä päättää, nostetaanko syyte.

Puolustuksen valmistautuminen oikeudenkäyntiin

Epäilyllä ja hänen asianajajallaan on oikeus esittää omia todisteitaan oikeudenkäynnissä käytettäväksi. Heillä on oikeus myös tavata ja valmistella oikeuskäsittelyä.

Syytteesenpano

Syyttäjän on nostettava syyte epäiltyä vastaan, jos hän katsoo, että epäillyn syylliseksi toteamista varten on riittävästi todisteita. Syytteestä on käytävä ilmi, mistä rikoksesta epäiltyä epäillään ja mitä rikollista hän on tehnyt. Syytteessä on myös ilmoitettava, mitä epäillyn vastaisia todisteita syyttäjä aikoo esittää.

Jäljempänä olevia linkkejä napsauttamalla saa lisätietoja epäillyn oikeuksista menettelyn eri vaiheissa.

- [Kuulustelu \(1\)](#)

- [Pidätys \(2\)](#)
- [Tutkintavankeus \(3\)](#)
- [Poliisitutkinnan jatkaminen \(4\)](#)
- [Puolustuksen valmistautuminen oikeudenkäyntiin \(5\)](#)
- [Syyteeseenpano \(6\)](#)

Kuulustelu (1)

Miksi poliisi saattaa haluta kuulustella minua?

Kuulustelun tarkoituksena on selvittää, onko tapahtunut rikos ja jos on, voiko kuulusteltava antaa tietoja siitä. Tämä pätee riippumatta siitä, onko kuulusteltavana todistaja, rikoksen uhri vai rikoksesta epäilty.

Ketkä ovat läsnä kuulustelussa?

Kuulustelun suorittaa yksi tai useampi poliisi. Syyttäjä ei yleensä ole läsnä kuulustelussa. Jos epäily koskee rikosta, jonka yhteydessä epäillyllä on oikeus käyttää asianajajaa, epäilty voi pyytää, että hänelle nimetään asianajaja ja että tämä saa olla läsnä kuulustelussa.

Jos epäilty ei osaa paikallista kieltä, hänellä on oikeus käyttää tulkkia, jonka palkkion maksaa poliisi. Epäillyn kannattaa yleensä odottaa, kunnes oikeusavustaja ja tulkki ovat paikalla, ennen kuin hän vastaa kysymyksiin. Syyttäjä tai poliisi päättää, ketkä muut saavat olla läsnä kuulustelussa.

Mitä kuulustelussa tapahtuu?

Poliisi kertoo kuulustelun alussa, epäilläänkö kuulusteltavaa rikoksesta vai onko hän kuulusteltavana muista syistä. Kuulusteltavalle ei lueta hänen oikeuksiaan. Hänellä on oikeus puhua tai vaieta kuulustelun aikana. Kuulusteltavan kertomaa voidaan käyttää häntä vastaan. Kuulustelu voidaan nauhoittaa tai kuulusteltavan kertomuksesta voidaan laatia kirjallinen yhteenveto.

Mikä rooli asianajajalla on kuulustelussa?

Asianajajan tehtävänä kuulustelussa on vastata päämiehensä mahdollisesti esittämiin kysymyksiin ja varmistaa kuulustelun toteuttaminen moitteettomasti. Hänellä ei ole oikeutta puuttua kuulusteluun, jos se toteutetaan virheettömästi. Hänellä voi kuitenkin olla oikeus esittää kysymyksiä kuulusteltavalle.

Onko jotain, mitä kuulustelussa ei saa tehdä?

Poliisi ei kuulustelussa saa käyttää virheellisiksi tietämiään tietoja, tehdä lupauksia eikä tarjota mahdollisia etuja tunnustuksen saamiseksi. Rikoksesta epäiltyä ei myöskään saa uhkailla, painostaa eikä tietoisesti uuvuttaa. Kuulusteltavalla on oikeus tavallisiin aterioihin ja tarvitsemaansa lepoon.

Kuinka kauan minua voidaan pitää kuulusteltavana?

Jos kuulusteltava ei ole pidätettynä, häntä voidaan yleensä pitää kuulusteltavana enintään kuusi tuntia. Hänet voidaan erityistapauksissa velvoittaa olemaan kuulusteltavana vielä toiset kuusi tuntia, minkä jälkeen hän voi poistua, ellei häntä pidätetä. Alaikäisiin sovelletaan erityissääntöjä.

Miten kuulustelu päättyy?

Kuulustelu päättyy siihen, että kuulusteltavalle tarjotaan mahdollisuus kuunnella nauhoitettu kuulustelu tai poliisin laatima kuulustelupöytäkirja ääneen luettuna. Sen jälkeen kuulusteltavalta kysytään, antaako pöytäkirja oikean kuvan siitä, mitä hän on sanonut kuulustelun aikana.

Mitä kuulustelun jälkeen tapahtuu?

Poliisi kertoo kuulustelun jälkeen syyttäjälle tai tutkintaa johtavalle poliisille, mitä kuulustelussa on tullut esille. Jos kyseessä on lievä rikos, syyttäjälle raportoidaan vasta tutkinnan päätyttyä. Jos on kyse rikosepäilystä, jonka yhteydessä epäilty voidaan vangita, syyttäjälle toimitetaan usein raportti kunkin kuulustelun jälkeen. Syyttäjä päättää raportin saatuaan, pidätetäänkö epäilty vai vapautetaan hän.

Pidätys (2)

Milloin minut voidaan pidättää?

Jos epäillyn vangitsemiselle on riittävät perusteet, hänet voidaan pidättää siksi ajaksi, kun tuomioistuin harkitsee vangitsemista. Tutkintavankeudessa pitämisen edellytyksistä kerrotaan kohdassa [Tutkintavankeus \(3\)](#). Vaikka vangitsemisen edellytykset eivät täytyisi kaikilta osin, epäilty voidaan silti pidättää, jos on syytä epäillä hänen syyllistyneen rikokseen ja hänen pitämisensä tutkintavankeudessa rikostutkinnan ajan katsotaan erityisen tärkeäksi.

Kuka antaa pidätysmääräyksen?

Syyttäjä päättää, pidätetäänkö epäilty. Pidätysmääräyksestä on käytävä ilmi, mitä rikosta epäily koskee ja miksi epäilty pidätetään. Jos syyttäjä ei peru pidätysmääräystä, hänen on toimitettava epäillyn vangitsemista koskeva pyyntö käräjäoikeudelle kolmantena päivänä pidätysmääräyksen antamisesta kello 12:een mennessä. Muussa tapauksessa hänen on määrättävä, että epäilty vapautetaan. Käräjäoikeuden on pidettävä vangitsemiskäsittely viipymättä ja viimeistään neljän päivän kuluessa epäillyn pidättämisestä tai pidätysmääräyksen täytäntöön panemisesta.

Kuka voi pidättää minut?

Poliisi voi kiireellisessä tapauksessa pidättää epäillyn jopa ilman pidätysmääräystä, jos pidätykselle on riittävät perusteet. Kuka tahansa voi pidättää henkilön, joka jää kiinni itse teosta tai paetessaan sellaisen rikoksen tekopaikalta, josta voidaan määrätä vankeusrangaistus. Sama koskee myös rikoksesta etsintäkuulutettua henkilöä. Pidätyksen tehneen henkilön on kuitenkin luovutettava pidätetty poliisille mahdollisimman nopeasti.

Voinko käyttää asianajajaa?

Pidätetyllä on oikeus pyytää, että hänelle nimetään oikeusavustaja. Käräjäoikeus nimeää oikeusavustajan syyttäjän pyynnöstä.

Mitä tapahtuu, kun olen pidätettynä?

Poliisilla on oikeus jatkaa pidätetyn kuulusteluja. Niihin sovelletaan samoja sääntöjä kuin aiempiin kuulusteluihin.

Mitä oikeuksia minulla on ollessani pidätettynä?

Syyttäjä voi määrätä rajoituksia epäillyn yhteydenpidolle muihin henkilöihin. Jos pidätetty tarvitsee lääkäriä tai hänen on otettava yhteyttä kotimaansa suurlähetystöön tai konsulaattiin, poliisilla on velvollisuus toimia välittäjänä näissä yhteydenotoissa. Pidätetyllä on aina oikeus ottaa yhteyttä asianajajaansa ja tavata tätä kahden kesken. Pidätysaikana häntä pidetään yleensä poliisivankilassa.

Tutkintavankeus (3)

Missä tapauksessa tutkintavankeus katsotaan tarpeelliseksi?

Rikoksesta epäilty voidaan määrätä tutkintavankeuteen, jos häntä epäillään todennäköisin syin rikoksesta, josta voidaan määrätä vähintään yhden vuoden vankeusrangaistus. Tutkintavankeuden määrääminen edellyttää lisäksi, että epäilty saattaa

- paeta tai vältellä oikeudenkäyntiä tai rangaistuksen suorittamista tai
- vapaana ollessaan hävittää todistusaineistoa tai muulla tavalla vaikeuttaa tutkintaa tai
- jatkaa rikosten tekemistä.

Jos tutkittavasta rikoksesta määrättävä vähimmäisrangaistus on kaksi vuotta vankeutta tai enemmän, epäiltyä pidetään yleensä tutkintavankeudessa paitsi, jos on ilmeistä, ettei tutkintavankeudessa pitämiselle ole perusteita.

Tuomioistuin voi määrätä epäillyn tutkintavankeuteen rikoksen vakavuudesta riippumatta, jos hänen henkilöllisyytensä ei ole tiedossa eikä hän suostu kertomaan nimeään ja osoitettaan tai jos on syytä olettaa, että hän on antanut väärät henkilötiedot. Epäiltyä voidaan pitää tutkintavankeudessa myös, jos hänellä ei ole asuinpaikkaa Ruotsissa ja hän saattaa välttää oikeudenkäynnin tai rangaistuksen suorittamisen poistumalla maasta.

Joissakin tapauksissa epäiltyä voidaan pitää tutkintavankeudessa silloinkin, kun on vain ”syytä epäillä” hänen syyllistyneen rikokseen. Viimeksi mainittu epäily ei ole yhtä vahva kuin epäily ”todennäköisin syin”.

Jos on syytä olettaa, että rangaistukseksi määrätään vain sakko, epäiltyä ei voida määrätä tutkintavankeuteen.

Voiko henkilökohtainen tilanteeni olla esteenä vangitsemiselle?

Tuomioistuimen on punnittava keskenään tutkintavankeuden tarpeellisuutta ja tutkintavankeuden vaikutusta epäiltyyn. Epäiltyä ei välttämättä määrätä tutkintavankeuteen, jos se vaikuttaisi epäillyn elämään kohtuuttoman häiritsevästi tai haitallisesti. Tutkintavankeuteen määräämisestä voidaan luopua esimerkiksi silloin, kun tutkinta kestää kauan.

Entä jos olen alle 18 vuoden ikäinen tai haavoittuvassa asemassa oleva aikuinen?

Ruotsissa 15–18-vuotiaisiin nuoriin sovelletaan erityissääntöjä. Niiden mukaan nuoren henkilön tutkintavankeuteen määräämiselle on oltava erityiset perusteet. Perusteiden on oltava erityisen painavat, esimerkiksi rikoksen erityinen vakavuus.

Onko minulla vangitsemiskäsittelyssä oikeus puhua asianajajan kanssa ja käyttää tulkkia ?

Epäillyn itsensä ja hänen oikeusavustajanaan toimivan lakimiehen on oltava läsnä käräjäoikeudessa pidettävässä vangitsemiskäsittelyssä. Epäillyllä on aina oikeus oikeusavustajaan, jos hänet on määrätty tutkintavankeuteen. Jos epäilty tarvitsee tulkin, myös tämä osallistuu käsittelyyn ja tulkkaa kaiken, mitä käsittelyssä sanotaan.

Mitä vangitsemiskäsittelyssä tapahtuu?

Syyttäjä kertoo vangitsemiskäsittelyssä epäillylle, mistä rikoksesta tätä epäillään. Epäilty voi myös esittää oman näkemyksensä. Syyttäjällä, epäillyn asianajajalla ja tuomarilla on oikeus esittää epäillylle kysymyksiä. Epäilty voi itse päättää, haluaako hän vastata kysymyksiin. Vangitsemiskäsittelyssä ei yleensä kuulla rikoksen uhria eikä todistajia, mutta siinä voidaan lukea ääneen poliisin suorittamasta epäillyn kuulustelusta tehty pöytäkirja. Syyttäjä voi myös kertoa rikosteknisten tutkimusten tai lääkärintarkastuksen tuloksista.

Vangitsemismääräys

Käsittelyn jälkeen käräjäoikeus vetäytyy harkitsemaan, määrätäänkö epäilty tutkintavankeuteen. Tämän jälkeen käräjäoikeus ilmoittaa päätöksensä epäillyn läsnä ollessa. Jos epäiltyä ei vangita, hänellä on oikeus poistua oikeussalista välittömästi. Jos epäilty määrätään tutkintavankeuteen, tuomioistuin päättää samalla määräajasta, johon mennessä syyttäjän on pantava oikeudenkäyntimenettely vireille. Käräjäoikeus määrää yleensä, että syyte on nostettava kahden viikon kuluessa vangitsemismääräyksen antamisesta. Epäilty odottaa käräjäoikeudessa pidettävää pääkäsittelyä tutkintavankeudessa.

Mitä tapahtuu, jos tutkintaa ei saada valmiiksi käräjäoikeuden asettamassa määräajassa?

Kun käräjäoikeuden asettama määräaika syytteen nostamiselle on kulunut umpeen eikä tutkintaa ole saatu päätökseen, syyttäjä voi pyytää lisää aikaa syytteen nostamiselle, jos rikoksesta epäillään edelleen samaa henkilöä. Tällöin voi olla tarpeen pitää uusi käsittely, jossa tutkitaan, olisiko epäiltyä edelleen pidettävä tutkintavankeudessa. Nämä uudet käsittelyt pidetään usein videoneuvotteluna. Tämä tarkoittaa, että epäilty ja hänen asianajajansa osallistuvat käsittelyyn tutkintavankilasta, syyttäjä toimistostaan ja tuomari käräjäoikeuden istuntosalista.

Mitä tapahtuu, jos minut vangitaan, vaikka epäilyn tueksi ei ole todennäköisiä syyt?

Jos henkilö, jonka on ”syytä epäillä” syyllistyneen rikokseen, määrätään tutkintavankeuteen, syyttäjän on viikon kuluessa esitettävä häntä vastaan sellaisia lisätodisteita, joiden perusteella häntä voidaan epäillä rikoksesta ”todennäköisin syin”. Jos syyttäjä ei esitä lisätodisteita, epäilty on vapautettava.

Mitä tapahtuu, jos minut pidätetään eurooppalaisen pidätysmääräyksen nojalla?

Jos jokin muu jäsenvaltio antaa epäillystä [eurooppalaisen pidätysmääräyksen](#), se voidaan tutkia sen maan tuomioistuimessa, jossa epäilty oleskelee. Tuomioistuin päättää, onko epäilty luovutettava pidätysmääräyksen antaneeseen maahan. Epäillyllä on näissäkin oikeuskäsittelyissä oikeus puhua asianajajan kanssa ja käyttää tulkkia. Syyttäjä voi jo ennen käsittelyjen aloittamista määrätä epäillyn pidättämisestä, ja tuomioistuin voi määrätä epäillyn pitämisestä vangittuna hänen luovutukseensa saakka. Tuomioistuin ei tutki kysymystä epäillyn syyllisyydestä vaan ainoastaan sitä, täyttyvätkö luovuttamisen muodolliset vaatimukset.

Millä tavoin yhteydenpitoani voidaan rajoittaa?

Määrätessään epäillyn tutkintavankeuteen käräjäoikeus päättää myös, annetaanko syyttäjälle oikeus rajoittaa epäillyn yhteyksiä ulkomaailmaan eli sanomalehtien lukemista, television katsomista ja yhteydenpitoa ystäviin ja perheenjäseniin. Sama koskee hänen mahdollisuuksiaan yhteydenpitoon muiden vankien kanssa. Näiden rajoitusten laajuudesta päättää syyttäjä. Epäillyllä on kuitenkin oikeus ottaa milloin tahansa yhteyttä asianajajaansa ja kotimaansa suurlähetystöön.

Onko minulla oikeus lähettää ja vastaanottaa postia?

Epäillyllä on oikeus kirjoittaa kirjeitä kenelle tahansa. Syyttäjä kuitenkin lukee sekä hänen lähettämänsä että hänelle osoitetun postin. Kirjettä, joka sisältää epäiltyyn rikokseen liittyviä asioita, ei toimiteta vastaanottajalle tai siitä poistetaan rikosta koskeva osuus. Ulkopuoliset henkilöt eivät sen sijaan koskaan lue epäillyn ja hänen asianajajansa välistä kirjeenvaihtoa kirjeiden sisällöstä riippumatta.

Voinko hakea muutosta vangitsemismääräykseen?

Jos epäilty on tyytymätön siihen, että hänet määrätään tutkintavankeuteen, hän voi hakea hovioikeudelta muutosta vangitsemismääräykseen. Hovioikeus tutkii kärkeäoikeuden asiakirjat pitämättä oikeuskäsittelyä ja harkitsee, olisiko epäilty pidettävä tutkintavankeudessa vai ei. Hovioikeuden päätös voidaan toimittaa vielä korkeimpaan oikeuteen. Siellä muutoksenhaku käsitellään kuitenkin vain erityisedellytysten täytyessä.

Millä perustein minut voidaan vapauttaa?

Jos epäiltyä ei ole enää syytä pitää tutkintavankeudessa, syyttäjän on määrättävä, että hänet vapautetaan. Vapauttamisen taustalla voi olla epäillyn vastaisen todistusaineiston heikkeneminen tai se, ettei hänen vankeudessa pitämiselleen ole enää erityisiä perusteita. Näin voi käydä esimerkiksi silloin, jos epäillyn ei enää uskota vaikeuttavan rikostutkintaa. Jos tuomioistuin päättää uudessa vangitsemiskäsittelyssä, ettei epäillyn tutkintavankeudessa pitämiselle ole enää perusteita, sen on määrättävä, että epäilty vapautetaan välittömästi.

Voidaanko minut vapauttaa takuita vastaan?

Ruotsissa ei ole mahdollista vapautua vankeudesta takuita vastaan.

Poliisitutkinnan jatkaminen (4)

Esittäkö poliisi yksinomaan syyllisyyttäni tukevia todisteita?

Poliisin on tutkinnan aikana hankittava sekä epäillyn syyllisyyttä että hänen syyttömyyttään tukevia todisteita. Jos epäilty haluaa poliisin kuulevan tiettyjä henkilöitä, hänen kannattaa keskustella asiasta asianajajansa kanssa ennen kuulemista koskevan pyynnön esittämistä poliisille.

Onko poliisilla oikeus suorittaa kotietsintöjä ja henkilöntarkastuksia sekä ottaa sormenjälkiä jne.?

Poliisilla on syyttäjän antaman etsintäluvan nojalla oikeus tarkastaa epäillyn koti, työpaikka, auto tai mikä tahansa muu tutkinnan kannalta tärkeä kohde. Tämä pätee vain, jos epäily koskee rikosta, josta voidaan määrätä vankeusrangaistus. Lisäksi voidaan määrätä henkilöntarkastus ja henkilönkatsastus sekä DNA-näytteiden ottaminen. Joissakin tapauksissa voi olla tarpeen, että lääkäri tutkii, onko epäillyn kehossa vammoja ja voidaanko ne yhdistää tutkittavaan rikosepäilyyn. Jos epäilty on pidätettynä tai tutkintavankeudessa, hänen on myös annettava sormenjälkensä ja sallittava itsensä valokuvaaminen.

Onko minulla oikeus tutustua poliisin tutkinta-aineistoon?

Poliisi kerää tutkinnan edistyessä aineistoa, jonka perusteella syyttäjä tekee päätöksen syytteen nostamisesta epäiltyä vastaan. Epäillyllä on oikeus tutustua koko tutkinta-aineistoon tulkin tai kääntäjän avustuksella, ennen kuin syyttäjä tekee päätöksen syytteesenpanosta. Tutkinta-aineistoa ei yleensä ehditä käännettävä epäillyn äidinkielelle, mutta epäillyllä on oikeus tutustua sen sisältöön siten, että tulkki lukee sen hänelle ääneen. Myös epäillyn asianajajalla on oikeus tutustua tutkinta-aineistoon.

Mitä tapahtuu, jos rikosepäily muuttuu tutkinnan aikana?

Epäiltyyn kohdistuva rikosepäily saattaa muuttua tutkinnan aikana. Tämä tarkoittaa, että epäiltyä voidaan epäillä uusista rikoksista ja aiemmat epäilyt saattavat osoittautua perusteettomiksi tai vaikeiksi todistaa. Muutoksia voi tulla myös siihen, mistä rikoksesta henkilöä epäillään. Poliisin on ilmoitettava epäillylle tällaisista rikosepäilyyn liittyvistä muutoksista.

Puolustuksen valmistautuminen oikeudenkäyntiin (5)

Onko minulla oikeus pyytää poliisia täydentämään tutkinta-aineistoa?

Epäillyllä ja hänen asianajajallaan on oikeus pyytää poliisia täydentämään tutkinta-aineistoa tärkeiksi katsomillaan asioilla. Tämä koskee sekä eri henkilöiden kuulustelua ja kirjallisia tietoja että asiantuntijoiden tekemiä tutkimuksia.

On hyvin tärkeää, että epäilty käy huolellisesti läpi koko tutkinta-aineiston. Näin varmistetaan, että syyttäjän päätöksen perustaksi esitettävä aineisto on mahdollisimman kattava. Vaikka tutkinta-aineistoa voidaan täydentää vielä syytetoimien aloittamisen jälkeenkin, epäillyn omalta kannalta saattaisi olla parasta, että hän saisi syyttäjän päättämään tutkinnan ja välttyisi siten syytteeseenpanolta.

Voiko asianajajani suorittaa omia tutkimuksia?

Epäillyllä ja hänen asianajajallaan on oikeus suorittaa omia tutkimuksia. Ongelmana on kuitenkin se, että näihin tutkimuksiin on käytettävissä vain vähän aikaa etenkin, jos epäilty on tutkintavankeudessa. Lisäksi epäillyn asianajajan on yleensä vaikea saada tuomioistuimelta korvauksia tekemistään tutkimuksista. Puolustuksen tutkimusten suorittamiselle ei kuitenkaan ole lainsäädännöllisiä esteitä.

Syytteeseenpano (6)

Mitkä ovat edellytykset syytteen nostamiselle?

Syyttäjällä on oikeus nostaa syyte epäiltyä vastaan, jos hän katsoo, että epäilty voidaan todeta syylliseksi. Syyttäjä toimittaa käräjäoikeudelle haastehakemuksen, jossa ilmoitetaan, mistä rikoksesta epäiltyä epäillään, miksi häntä epäillään siitä ja mitä todistusaineistoa syyttäjä aikoo esittää.

Milloin syyte on nostettava?

Jos epäiltyä pidetään tutkintavankeudessa, syyttäjän on aloitettava syytetoimet tuomioistuimen asettaman määräajan kuluessa. Muussa tapauksessa tuomioistuin peruu vangitsemismääräyksen.

Jos epäiltyä ei pidetä tutkintavankeudessa, syyttäjän on aloitettava syytetoimet ennen rikosta koskevan syyteoikeuden vanhenemista. Rikoksen vanhenemisaika on vähintään kaksi vuotta. Mitä vakavampi rikos on, sitä pitempi on sen vanhenemisaika. Tietyissä erittäin vakavissa rikoksissa, kuten murhassa, syyteoikeus ei vanhene koskaan.

Milloin asiaa käsitellään käräjäoikeudessa?

Kun syytetoimet on aloitettu, käräjäoikeus kutsuu epäillyn ja muut kuulusteltavat henkilöt kuultaviksi. Jos epäiltyä pidetään tutkintavankeudessa, kuuleminen järjestetään mahdollisimman pian, kuitenkin viimeistään kahden viikon kuluessa syytetoimien aloittamisesta.

Jos epäilty on alle 18 vuoden ikäinen, sovelletaan erityisiä määräaikoja. Pääkäsitely pidetään yleensä kahden viikon kuluessa syytetoimien aloittamisesta.

Onko syytteen nostamiselle vaihtoehtoja?

Jos rikos on melko lievä ja vastaaja tunnustaa syyllisyytensä, hänelle voidaan antaa rangaistusmääräys syytteen nostamisen sijaan. Syyttäjä antaa rangaistusmääräyksen ja päättää maksettavan sakon määrästä. Jos epäilty tunnustaa tekonsa ja maksaa sakon, oikeudenkäyntiä ei pidetä. Rangaistusmääräykseen ei voi hakea muutosta. Epäillyn rikosrekisteriin merkitään, että hän on hyväksynyt rangaistusmääräyksen.

Linkkejä

[Tuomioistuimet](#)

[Syyttäviviranomainen](#)

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Päivitetty viimeksi: 12/11/2015

3 – Oikeuteni oikeudenkäynnin aikana

Tämän sivun alkukielistä versiota [sv](#) on muutettu äskettäin. Päivitystä suomennetaan parhaillaan.

Missä oikeudenkäynti pidetään ja kenellä on oikeus olla läsnä?

Oikeudenkäynti pidetään yleensä siinä käräjäoikeudessa, jonka toimivalta-alueella rikos on tehty. Oikeudenkäynti on yleensä julkinen. Poikkeuksena ovat oikeudenkäynnit, jotka liittyvät tiettyihin seksuaalirikoksiin tai kansallisen turvallisuuden vastaiseen rikokseen tai joissa vastaaja on alaikäinen. Myös eräissä muissa tapauksissa koko oikeudenkäynti tai osa siitä pidetään suljetuin ovin. Oikeussalista voidaan poistaa henkilöt, jotka häiritsevät oikeudenkäyntiä tai yrittävät vaikuttaa todistajiin.

Kuka ratkaisee asian?

Tuomioistuimen kokoonpanoon kuuluu yleensä oikeuden puheenjohtaja, joka on lakimies, ja kolme lautamiestä. Lautamiehet eivät ole lainoppineita. Heidän nimittämisestään vastaavat käräjäoikeuden toimivalta-alueeseen kuuluvien kuntien kunnanvaltuustot. Lisäksi tuomioistuimen kokoonpanoon kuuluu kirjaaja. Käräjäoikeuden jäsenet istuvat yhden pöydän, syyttäjä toisen ja epäilty oikeusavustajineen kolmannen pöydän ääressä. Jos läsnä on todistajia, he istuvat erillisen pöydän ääressä.

Mitä tapahtuu, jos oikeudenkäynnin aikana tulee esille uusia tietoja?

Jos olosuhteet muuttuvat oikeuskäsittelyn aikana, syyttäjä voi muuttaa syytekirjelmää. Jos vastaaja tunnustaa syyllisyytensä tiettyjen syytekohtien osalta, syyttäjän ei välttämättä tarvitse esittää yksityiskohtaisia todisteita näistä kohdista. Syyllisyyden tunnustaminen ei kuitenkaan anna vastaajalle mahdollisuutta neuvotella syyttäjän kanssa lievemmästä rangaistuksesta.

Onko minun oltava läsnä oikeudenkäynnissä?

Jos kyseessä on vähemmän vakava rikos ja vastaaja tunnustaa syyllisyytensä siihen, asia voidaan ratkaista ilman vastaajan läsnäoloa. Pääsääntöisesti vastaajan on kuitenkin itse oltava läsnä oikeudenkäynnissä. Jos vastaaja ei saavu oikeuteen, tuomioistuin voi asettaa hänelle uhkasakon tai määrätä poliisin noutamaan hänet oikeuden eteen. Uhkasakko on ennalta määrätty rahasumma, joka vastaajan on maksettava, jos hän ei noudata määräystä.

Voinko käyttää tulkkia?

Jos vastaaja ei ymmärrä ruotsia, hänellä on oikeus käyttää tulkkia, joka tulkaa kaiken, mitä oikeudenkäynnissä sanotaan. Käräjäoikeudelle on ilmoitettava tulkin tarpeesta hyvissä ajoin ennen oikeudenkäyntiä. Tulkki on yleensä läsnä oikeussalissa, mutta toisinaan voidaan käyttää myös puhelintulkausta.

Voinko saada asianajajan ja onko minun käytettävä asianajajaa?

Vastaajalle ei ole pakko nimetä asianajajaa, ja vastaajalla on oikeus puolustaa itse itseään. Tuomioistuin nimeää vastaajalle oikeudenkäyntiavustajan, jos vastaajalla on tähän oikeus eikä hän ole vastustanut avustajan nimeämistä. Vastaajan on ilmoitettava tuomioistuimelle etukäteen, jos hän haluaa itse valita asianajajansa. Jos vastaaja on tyytymätön asianajajaansa, hän voi tietyin edellytyksin saada uuden oikeudenkäyntiavustajan.

Voinko käyttää puheenvuoron oikeudenkäynnissä ja mitä tapahtuu, jos en käytä sitä?

Syytetyllä on aina oikeus käyttää puheenvuoro oikeudenkäynnissä. Hänen ei kuitenkaan ole pakko puhua istunnossa. Riippuu tapauksesta, kannattaako syytetyn käyttää puheenvuoro vai vaieta. Syytetty ei joudu vannomaan valaa, eikä hänen ole pakko kertoa totuutta. Syytetty saattaa kuitenkin menettää uskottavuutensa, jos syyttäjä tai tuomioistuin huomaa, ettei hän puhu totta.

Mitä tapahtuu todistusaineistolle?

Vastaajalla on oikeus tutustua syyttäjän hankkimaan todistusaineistoon ennen oikeuskäsittelyn alkamista. Oikeudenkäynnissä kuultavia todistajia on kuultava myös rikostutkinnan aikana, ja heidän lausuntonsa on kirjattava kokonaisuudessaan poliisin tutkinta-aineistoon. Vastaajalla on oikeus esittää asianajajansa kautta kysymyksiä syyttäjän todistajille ja pyrkiä kumoamaan näiden antamat tiedot.

Vastaaja saa halutessaan esittää omia todisteitaan. Ne voivat olla esimerkiksi asiakirjoja tai todistajanlausuntoja. Poliisin olisi kuultava myös kaikkia vastaajan todistajia rikostutkinnan aikana. Jos heitä ei ole kuultu aiemmin, syyttäjä voi pyytää poliisia kuulemaan heitä ennen oikeudenkäynnin alkamista. Tällöin itse oikeuskäsittely voidaan siirtää myöhempään ajankohtaan. Vastaajapuolen todistajia kuulee aluksi vastaajan asianajaja, minkä jälkeen sekä syyttäjä että tuomioistuin voivat esittää heille kysymyksiä.

Tuomioistuimella on oikeus hylätä todisteita, jotka eivät ole olennaisia asian kannalta. Todisteilla vastaajan hyvästä käytöksestä tai muilla luonnetodisteilla ei yleensä ole juurikaan todistusarvoa.

Miten oikeudenkäynti alkaa?

Syyttäjä aloittaa oikeudenkäynnin lukemalla vastaajaa vastaan nostamansa syytteet. Tämän jälkeen rikoksen uhrin asianajaja esittää mahdollisen vahingonkorvausvaatimuksen. Seuraavaksi vastaajan asianajaja ilmoittaa tuomioistuimelle, tunnustaako vai kiistääkö vastaaja syyllisyytensä syytteen alaiseen rikokseen ja mikä on vastaajan kanta vahingonkorvausvaatimukseen.

Syyttäjä kertoo tämän jälkeen hieman yksityiskohtaisemmin oman näkökulmansa tapahtumiin ja käy läpi mahdolliset kirjalliset todisteet. Vastaajan asianajaja voi seuraavaksi esittää oman näkemyksensä tapahtumista ja käydä läpi kirjalliset todisteet.

Miten minua ja rikoksen uhria kuullaan?

Jos rikoksen uhri (asianomistaja) on läsnä, häntä kuullaan seuraavaksi. Kuulemisen aloittaa syyttäjä, minkä jälkeen uhrin asianajaja, vastaajan asianajaja ja tuomioistuin voivat esittää kysymyksiä uhrille. Vastaaja käyttää puheenvuoron uhrin kuulemisen jälkeen. Hän voi halutessaan esittää oman näkemyksensä, ennen kuin syyttäjä alkaa esittää hänelle kysymyksiä. Vastaajalle voivat esittää kysymyksiä myös hänen asianajajansa, uhrin asianajaja ja tuomioistuin.

Miten todistajia kuullaan?

Vastaajan kuulemisen päätyttyä aloitetaan todistajien kuuleminen. Syyttäjän todistajia kuullaan ennen vastaajan todistajia. Syyttäjä, asianajajat ja tuomioistuin voivat esittää kysymyksiä todistajille. Uhrin, vastaajan ja todistajien kuuleminen tallennetaan videolle.

Vastaajan henkilökohtaisen tilanteen tutkiminen

Kun todistusaineisto on käyty läpi, tutkitaan vastaajan henkilökohtainen tilanne. Tämä tarkoittaa, että käydään läpi vastaajan taloudellinen, asumis- ja, perhetilanne, mahdolliset päihdeongelmat ja aiemmat Ruotsissa tai muissa maissa annetut tuomiot. Tavoitteena on selvittää, mikä on sopivin niistä rangaistuksista, jotka ovat mahdollisia käsiteltävässä tapauksessa.

Miten oikeudenkäynti päättyy?

Oikeudenkäynti päättyy syyttäjän, uhrin tai uhrin oikeusavustajan ja lopulta vastaajan asianajajan pitämään loppupuheenvuoroon (*p-lädering*). Sekä syyttäjä että asianajajat esittävät näkemyksensä siitä, miten tuomioistuimen olisi ratkaistava asia ja mikä rangaistus vastaajalle olisi määrättävä, jos hänet todetaan syylliseksi.

Milloin ja miten saan tietää tuomioistuimen päätöksestä?

Tuomioistuin voi antaa tuomion jo oikeudenkäyntipäivänä lyhyen harkinnan jälkeen tai antaa päätöksensä, kun käsittelystä on kulunut noin viikko. Tuomion antaminen tarkoittaa, että tuomioistuin lukee ääneen tuomion tiivistelmän vastaajan läsnä ollessa. Jos tuomio annetaan oikeudenkäyntipäivän jälkeen, vastaajan ei tarvitse olla läsnä, ja tuomio lähetetään vastaajalle ja tämän asianajajalle. Tuomio annetaan aina kirjallisena.

Mitä seuraamuksia voidaan määrätä?

Vankeusrangaistus – vähintään 14 päivää ja enintään 18 vuotta tai elinkautinen. Yli kuuden kuukauden vankeusrangaistukset suoritetaan rangaistuslaitoksessa. Sitä lyhyemmät vankeusrangaistukset voidaan tietyin edellytyksin toteuttaa elektronisen valvontalaitteen avulla.

Suojeluvalvonta – seuranta, joka kestää yleensä vuoden ja jota seuraa kahden vuoden koeaika. Tähän seuraamukseen voidaan yhdistää sakkorangaistus, enintään kolmen kuukauden vankeusrangaistus, yhdyskuntapalvelu ja/tai päihdeongelman tai sairauden hoito.

Ehdollinen vankeusrangaistus – alle kahden vuoden koeaika. Ehdollinen vankeusrangaistus yhdistetään yleensä sakkoon tai yhdyskuntapalveluun.

Sakkorangaistus – joko kiinteämääräinen sakko tai sakotettavan varallisuuden mukaan määräytyvä sakko, jossa otetaan huomioon rikoksen vakavuus ja sakotettavan päiväansio. Kiinteämääräisen sakon vähimmäismäärä on 200 Ruotsin kruunua (noin 20 euroa) ja pienin varojen mukaan määräytyvä sakko on 30 päiväsakkoa (yhteensä noin 150 euroa; yksi päiväsakko on vähintään 50 Ruotsin kruunua).

Yhdyskuntapalvelu – yhdistettynä suojeluvalvontaan tai ehdolliseen vankeusrangaistukseen. Yhdyskuntapalvelu tarkoittaa tiettyä tuntimäärää (40–240 tuntia) palkatonta työtä tuomitun vapaa-ajalla.

Eriyishoito – päihdeongelmainen voidaan määrätä hoidattamaan päihdeongelmansa, ja vakavasta mielenhäiriöstä kärsiville voidaan määrätä oikeuspsykiatrista hoitoa.

Nuorille rikoksentekeijöille voidaan määrätä myös muunlaisia rangaistuksia: nuorisopalvelua ja nuorisovankilarangaistuksia.

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Päivitetty viimeksi: 12/11/2015

4 – Oikeuteni oikeudenkäynnin päätyttyä

Voinko hakea muutosta kärjäoikeuden tuomioon?

Sekä syyttäjä että rikoksesta tuomittu voivat hakea muutosta kärjäoikeuden tuomioon. Muutosta ei kuitenkaan voida hakea sakkorangaistuksiin, eikä syyttäjä voi hakea muutosta, jos kyseessä on vähemmän vakava rikos ja vastaaja on vapautettu syytteestä. Näissä tapauksissa muutoksenhaun käsittelyyn hovioikeudessa tarvitaan erityislupa.

Mitä muutoksia voin hakea kärjäoikeuden tuomioon?

Muutoksenhaku voi koskea syytteestä vapauttamista tai rangaistuksen lieventämistä. Vaikka muutoksenhakemuksessa ei tarvitse antaa yksityiskohtaista selvitystä muutoksenhaun syistä, se voi kuitenkin olla eduksi.

Mitä tapahtuu kärjäoikeuden todistusaineistolle?

Muutoksenhakemuksessa on ilmoitettava, mitä todisteita hovioikeuden halutaan tutkivan. Hovioikeudelle voidaan esittää myös uutta todistusaineistoa. Muutoksenhakukäsittelyssä esitetään kärjäoikeudessa tallennettu videonauhoite todistajien kuulemisesta. Hovioikeudessa ei näin ollen yleensä enää kuulla todistajia. Vastaajaakaan ei yleensä kuulla uudelleen. Hovioikeus voi esittää lisäkysymyksiä vain poikkeustapauksissa.

Missä ajassa muutosta on haettava?

Muutosta on haettava kolmen viikon kuluessa kärjäoikeuden tuomion antamisesta. Jos tuomittu on esittänyt muutoksenhakemuksen määräajan kuluessa, syyttäjällä on viikko aikaa päättää, hakeeko hänkin muutosta.

Milloin muutoksenhakemus käsitellään?

Jos tuomittu on vankeudessa hakiessaan muutosta, hovioikeuden on aloitettava käsittely kahdeksan viikon kuluessa kärjäoikeuden tuomion antamisesta. Muussa tapauksessa muutoksenhaku käsitellään hovioikeudessa yleensä kolmesta kahteentoista kuukauden kuluessa.

Mitä muutoksenhakukäsittelyssä tapahtuu?

Hovioikeuden pääkäsittelyssä noudatetaan suunnilleen samaa menettelyä kuin kärjäoikeudessa. Suurimpana erona on se, että hovioikeus katsoo kärjäoikeudessa pidetyt kuulemiset nauhalta sen sijaan, että todistajia kuultaisiin uudelleen.

Voidaanko minulle annettua tuomiota koventaa hovioikeudessa?

Jos muutosta hakee yksinomaan tuomittu, hovioikeus ei voi määrätä kärjäoikeuden tuomioon nähden ankarampaa tuomiota. Jos muutosta on hakenut myös syyttäjä, hovioikeus voi joko lieventää tai koventaa kärjäoikeuden tuomiota.

Mitä tapahtuu, jos muutoksenhakua ei hyväksytä?

Jos muutoksenhakua ei hyväksytä hovioikeudessa, muutosta voi hakea vielä korkeimmalta oikeudelta. Asian tutkiminen korkeimmassa oikeudessa edellyttää kuitenkin, että korkein oikeus antaa ensin luvan muutoksenhakuun, ja lupa annetaan vain erityisin edellytyksin.

Saanko vahingonkorvausta, jos minut vapautetaan syytteestä?

Vastaajalla on oikeus korvaukseen pidätys- ja tutkintavankeusajalta, jos hänet vapautetaan syytteestä eikä tuomioon haeta muutosta. Korvausta maksetaan ansionmenetyksestä ja itse vapaudenmenetyksestä. Korvausvaatimuksen käsittelee oikeuskansleri (*Justitiiekanslern*). Jos vastaaja ei ole ollut pidätettynä eikä tutkintavankeudessa, hän saa korvausta vain omaan todisteluunsa yms. liittyvistä kuluista.

Merkitäänkö tuomiota koskevat tiedot rikosrekisteriin?

Rikostuomiota koskeva tieto merkitään muun muassa rikosrekisteriin. Tuomion ankaruudesta riippuu, milloin tiedot poistetaan rikosrekisteristä. Jos vastaaja vapautetaan syytteestä, tieto poistetaan rekisteristä. Rekisteröity ei voi itse vaikuttaa rekisterin sisältöön. Tietoja rikosrekisteristä annetaan rekisteröidylle itselleen ja tietyille Ruotsin ja muiden jäsenvaltioiden lainvalvontaviranomaisille.

Milloin tuomio tulee lainvoimaiseksi?

Tuomio tulee lainvoimaiseksi, kun muutoksenhaun määräaika on umpeutunut tai korkein oikeus on ratkaissut asian joko epämällä muutoksenhakuluvan tai antamalla tuomion. Tuomio voidaan toisinaan hyväksyä myös ennen muutoksenhakuajan umpeutumista. Tässä tapauksessa rangaistuksen suorittaminen alkaa välittömästi.

Voidaanko minua syyttää uudelleen samasta rikoksesta, kun tuomio on tullut lainvoimaiseksi?

Kun henkilöä on syytetty tuomioistuimessa rikoksesta, samassa tuomioistuimessa voidaan syyttää samaa henkilöä uudelleen vain erittäin harvoissa poikkeustapauksissa. Tällaisia tapauksia on vain kerran vuodessa. Sama koskee yleensä myös niitä rikoksia, joista henkilöä on syytetty toisessa jäsenvaltiossa.

Voinko suorittaa rangaistuksen kotimaassani?

Tuomittu henkilö voi halutessaan suorittaa rangaistuksensa kotimaassaan. Hänen on silloin esitettävä hakemus Ruotsin vankeinhoitolaitokselle ([☞ Kriminalvården](#)). Muussa tapauksessa rangaistus suoritetaan Ruotsissa.

Linkkejä

[☞ Oikeuskanslerinvirasto](#)

[☞ Vankeinhoitolaitos](#)

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Päivitetty viimeksi: 12/11/2015

5 – Vähäiset rikkomukset

Tämän sivun alkukielistä versiota [sv](#) on muutettu äskettäin. Päivitystä suomennetaan parhaillaan.

Mikä on tavanomainen rangaistus liikenne rikkomuksesta?

Yleisin rangaistus lievistä liikenne rikkomuksesta on sakko. Poliisi voi kirjoittaa sakkolapun liikenne rikkomuksen tekijälle, jonka se pysäyttää tekopaikalta ja joka tunnustaa rikkomuksen.

Mitä tapahtuu, jos kiistan syyllisyyteni rikkomukseen?

Jos epäilty kiistää syyllisyytensä rikkomukseen, asian käsittely siirretään poliisin suorittaman rikostutkinnan jälkeen syyttäjälle, joka päättää syytteen nostamisesta Jos rikosoikeudenkäyntimenettely pannaan vireille, asia käsitellään tämän jälkeen kärjäoikeudessa. Vastaajalla ei näissä tapauksissa yleensä ole oikeutta oikeusapuun. Hän voi kuitenkin itse palkata asianajajan ja käyttää tulkin palveluja, jos hän ei ymmärrä ruotsia.

Mitä tapahtuu, kun kyseessä on vakava liikenne rikkomus?

Vakavasta liikenne rikkomuksesta, kuten rattijuopumuksesta (yli 100 milligrammaa alkoholia millilitrassa uloshengitysilmaa), määrätään yleensä vähintään yhden kuukauden vankeusrangaistus. Asia viedään aina oikeuteen, jos syyttäjä uskoo voivansa todistaa epäillyn syyllistyneen rikkomukseen. Silloin epäillyllä voi olla oikeus oikeusapuun.

Linkkejä

[☞ Poliisi](#)

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Päivitetty viimeksi: 12/11/2015